

Per pensar-hi amb calma

Aturo un parell de setmanes la col·laboració a l'ARA, però m'emporto feina per anar preparant la gran i delicada tardor que ens espera. Em refereixo a unes notes sobre les quals convido els lectors també a reflexionar amb calma, ja que a partir del setembre els esdeveniments se'n tiraran a sobre i la necessitat de respondre-hi amb rapidesa ens donarà menys marge de temps per donar-hi voltes.

En primer lloc, ja podem determinar –i reconèixer– amb tota precisió que el principal punt flac del sobiranisme és el perill de divisió interna. I els adversaris, l'estat espanyol i els seus valedors, ho saben i ho aprofitaran a fons. Després de fracassar estrepitosament en l'estratègia de l'acoquinament, després de tenir només un èxit molt relatiu en l'amenaça de l'aïllament internacional i, encara, de ser incapaç d'oferir res de res a la tercera via proposada pels unionistes catalans –no s'ha de confondre amb els d'Unió–, s'han adonat que el nostre principal enemic no són ells: som nosaltres mateixos. La bona notícia és que, si fem les coses ben fetes, també som els nostres principals aliats. Això significa que, davant de l'excepcionalitat del moment, els qui volem arribar a la independència hem de pensar molt bé en les conseqüències del que diem i fem. Si tenint tota la raó acabem perdent la partida final, en tirarem un tros a l'olla. A la independència només s'hi pot arribar amb un gran consens interior, i això demanarà molta grandesa, coratge i generositat per part de tothom. Com més s'acosta el final, menys és l'hora dels maximalismes i més de les subtilitats.

En segon lloc, és cert que l'arrencada de tot el procés sobiranista –l'any 2003, i amb tota la força

SALVADOR CARDÚS

SOCIÒLEG

des de finals de 2006– ha anat, com ens agrada repetir amb la boca plena, “de baix a dalt”. I també és cert que la sostinguda i fins i tot creixent pressió popular és la que ha assegurat poder avançar amb una rapidesa que desconcerta els adversaris i ens sorprèn a nosaltres mateixos. Per tant, el temor que en algun moment el país afluixi és gran. En part, perquè hi ha qui s'ha ocupat d'anunciar ara i adés que érem un suflé a punt de desinflar-nos. En part, també, perquè potser ens ha faltat mesura a l'hora de demanar tanta mobilització. Alguns gestos han estat tan costosos com perfectament prescindibles. I sí: arribem a l'Onze de Setembre de 2014 –com al de 2013, o al de 2012– amb dubtes sobre si no comencem a estar esgotats. Personalment, no tinc cap dubte sobre la magnitud de la marea sobiranista que enguany omplirà els carrers de Barcelona. Però sí que proposo aquesta reflexió. ¿És raonable posar tot el pes de l'èxit o el fracàs del procés en una demostració de força al carrer? Dubto que sigui assenyat dir

¿Té sentit posar tot el pes de l'èxit o el fracàs del procés sobiranista en la manifestació del pròxim Onze de Setembre?

que tot es juga en aquesta manifestació. Primer, perquè és massa arriscat fiar-ho tot a un esdeveniment. I segon, perquè cal vetllar perquè, en la relació entre mobilització popular i acció institucional, la primera no es mengi el paper de la segona.

Finalment, és absolutament determinant escollir bé el moment en què caldrà trencar amb la legalitat espanyola i cenyir-se a la legalitat catalana. Precipitar-se per després no resistir la confrontació jurídica i política seria letal per a l'èxit del procés. Però no atrevir-se a fer el pas, i anar-lo ajornant fins a la setmana dels tres dijous en què l'estat espanyol acceptarà el desafiament a la britànica, significaria la mort agònica del procés. I no sé quina de les dues frustracions seria més dramàtica. La idea de fer-ho en dos temps em sembla bona. Forçant ara la consulta anunciada, el 9-N significaria una primera ruptura que permetria declarar formalment –si el resultat així hi obliga– que els catalans volem un estat independent. I després d'uns mesos de negociacions –amb un govern de concentració– i de preparar el terreny per garantir drets personals, seguretat jurídica i bon funcionament de les estructures bàsiques d'estat –Hisenda, Justícia, Seguretat Social...–, una ruptura definitiva amb la proclamació de la independència.

Aquesta gran decisió, la dels temps de les ruptures, és en mans dels actuals i legítims representants de la voluntat democràtica dels catalans. Qualsevol intent de suplantació ens precipitaria al desastre. Per això la responsabilitat de Fernández, Herrera i Camats, Junqueras i Mas –i també la de les formacions contràries al procés–, cadascú en la seva proporció i posició, és immensa. I la unitat d'acció de Junqueras i Mas, imprescindible.